

WIJSHEIDSSPREUK 18

Dit is de laatste van de vier wijsheidsspreuken waarin Franciscus zijn commentaar geeft op een zaligspreking van Jezus. Het gaat over zuiver van hart zijn. Wie leeft als een mindere broeder in armoede, hoeft niets te verdedigen en legt alle vormen van macht en eigen grootheid af. Hij is een onthechte mens. Dit vraagt echter een grote zuiverheid van hart.

*Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien (Mt 5,8).*

Franciscus hecht groot belang aan een zuiver hart. Daarmee bedoelt hij dat er in de mens geen belemmering aanwezig is tussen God en hem. Er is een open communicatie, een zuivere gesteltenis, leegte. Een zuiver hart is een uitgezuiverd hart waarin alle zelfvulling en geconcentreerdheid op zichzelf verdwenen is.

*Zij zijn echt zuiver van hart
die het aardse verachten, het hemelse zoeken
en niet ophouden de levende en ware Heer God
altijd te aanbidden en te zien
met een zuiver hart en gemoed.*

De woorden 'het aardse verachten en het hemelse zoeken' lijken vreemd in de mond van Franciscus die zo hield van de schepping. Hij heeft ze gehoord tijdens de vieringen van de liturgie. Het zijn klassieke woorden, niet om een kloof te scheppen tussen aarde en hemel, maar om een rangorde tussen beide aan te geven. Immers, het aardse is vergankelijk en het hemelse is onvergankelijk.

Uit het leven van Franciscus blijkt heel duidelijk dat hij grote waardering had voor de schepping. Zijn Zonnelied is wereldberoemd geworden en hij zou het niet gedicht hebben, als hij een diepe verachting voor al het aardse had gehad. Het gaat dus om een relativering van al wat is tegenover de Heer, de levende en ware God aan wie alle aanbidding toekomt.

In zijn eerste regel had Franciscus laten opschrijven: 'In de liefde die God is, vraag ik alle broeders ieder beletsel te verwijderen en alle zorg en beslommering achter zich te laten om zo te doen wat de Heer God boven alles vraagt: Hem dienen, beminnen, eren en aanbidden met een zuiver hart en een gelouterd verstand' (1RegMB,22).

Wat een zuiver hart betekent, heeft Eloi Leclerc bijzonder goed verwoord in 'De nacht van de Poverello', waarin hij Franciscus tot broeder Leo laat zeggen: 'Gods heerlijkheid aanschouwen, dat is tot de ontdekking komen dat God God is, eeuwig en altijd God, hoog boven wat wij zijn of kunnen zijn, ten volle blij zijn om wat Hij is, in vervoering raken voor zijn eeuwige jeugd en Hem danken om Hemzelf, om zijn barmhartigheid die nooit in gebreke is, dat is de diepste eis van de liefde die Gods Geest voortdurend in onze harten zaait. Dat is: een zuiver hart hebben.' (p. 74)

Een zuiver hart kijkt van zichzelf weg, richting God en komt tot aanbidding. Dan kan de heerlijkheid van God doorstralen in dat gezuiverd hart. Dan is er vrede en milde goedheid. Dan staat een mens helemaal open voor Gods werking in hem.

Klaas Blijlevens, ofmcap

